

A Szentatya levele a világ összes püspökéhez, amely a „Traditionis custodes” című, motu proprio formában kiadott apostoli levél melléklete (2021. július 16.)

vatican.va/content/francesco/en/letters/2021/documents/20210716-lettera-vescovi-liturgia.html

[DE](#) - [EN](#) - [ES](#) - [IT](#) - [VI](#)

FRANCISKUS SZENTATYA LEVELE A VILÁG

MINDEN PÜSPÖKÉHEZ,

A „TRADITIONIS CUSTODES” CÍMŰ MOTU PROPRIO APOSTOLI LEVÉLHEZ

CSATOLVA

Hivatalos fordítás

Róma, 2021. július 16.

Kedves püspöktársaim!

Ahogy elődöm, XVI. Benedek [a Summorum Pontificummal](#) tette, én is szeretném a [„Traditionis custodes” című motu proprio-t](#) egy levéllel kísélni, amelyben elmagyarázom a döntésemet motiváló okokat. Bizalommal és *parresia-val* fordulok hozzátok, annak a közös „az egész Egyház iránti gondoskodásnak a nevében, amely legfőképpen hozzájárul az egyetemes Egyház javához”, amint arra a II. Vatikáni Zsinat emlékeztet bennünket.

A legtöbb ember megérti azokat az indítékokat, amelyek Szent II. János Pál pápát és XVI. Benedek pápát arra készítették, hogy engedélyezzék a Szent V. Piusz által kihirdetett és Szent XXIII. János által 1962-ben átdolgozott Római Misekönyv használatát az Eucharisztikus Áldozat során. Ezt a felhatalmazást – amelyet az Istentiszteleti Kongregáció 1984-es indultja biztosított, és II. János Pál pápa 1988-ban az [Ecclesia Dei motu proprio-ban](#) megerősített – mindenekelőtt az a vágy motiválta, hogy elősegítsék a Lefebvre-mozgalommal fennálló szakadás gyógyulását. Az egyház egységének helyreállítására irányuló egyházi szándékkal a püspököket ezért arra kérték, hogy nagylelkűen fogadják el azoknak a hívőknek a „jogos törekvéseit”, akik a misekönyv használatát kérték.

Az egyházon belül sokan ezt a felhatalmazást lehetőségnek tekintették arra, hogy szabadon átvegyék a Szent V. Piusz által kihirdetett római misekönyvet, és azt a Szent VI. Pál által kihirdetett római misekönyvvel párhuzamosan használják. Annak érdekében, hogy sok év elteltével szabályozzák ezt a helyzetet, XVI. Benedek beavatkozott, hogy megoldja ezt az egyházi helyzetet. Sok pap és közösség „hálával élt a II. János Pál *motu proprio*-ja által kínált lehetőséggel”.

Hangsúlyozva, hogy ez a fejlemény 1988-ban nem volt előre látható, a 2007-es [Summorum Pontificum](#) *motu proprio* célja az volt, hogy „egy egyértelműbb jogi szabályozást” vezessen be ezen a területen. Annak érdekében, hogy hozzáférést biztosítson azok számára – beleértve a fiatalokat is –, akik, amikor „felfedezik ezt a liturgikus formát, vonzódnak hozzá, és abban egy számukra különösen alkalmas formát találnak a legszentebb Eucharisztia misztériumával való találkozásra”, XVI. Benedek kijelentette, hogy „a Szent V. Pius által kihirdetett és Boldog XXIII. János által újonnan szerkesztett misekönyv ugyanazon *lex orandi* rendkívüli kifejeződése”, és „szélesebb körű lehetőséget biztosított az 1962-es misekönyv használatára”.

Döntésük meghozatalakor abban voltak biztosak, hogy egy ilyen rendelkezés nem vonja kétségbe a II. Vatikáni Zsinat egyik kulcsfontosságú intézkedését, és nem csökkenti ezzel annak tekintélyét: a *motu proprio* elismerte, hogy önmagában „a VI. Pál által kihirdetett misekönyv a latin rítusú katolikus egyház *lex orandi*-jének rendes kifejeződése”. A Szent V. Piusz által kihirdetett misekönyv „ugyanazon *lex orandi* rendkívüli kifejeződésének” elismerése semmilyen módon nem becsülte alá a liturgikus reformot, hanem azzal a szándékkal hozták meg, hogy elismerjék „e hívők kitartó imáit”, lehetővé téve számukra, hogy „a szentmisét a boldog XXIII. János által 1962-ben kihirdetett és soha nem hatályon kívül helyezett Római Misekönyv *editio typica* szerint ünnepeljék, mint az Egyház liturgiájának rendkívüli formáját”. XVI. Benedek pápát megnyugtatta abban a meggyőződésében, hogy sokan „a számukra kedves szent liturgia formáját kívánták megtalálni”, „egyértelműen elfogadták a II. Vatikáni Zsinat kötelező jellegét, és hűségesek voltak a pápához és a püspökökhöz”. Sőt, alaptalannak nyilvánította a plébániai közösségek megosztottságától való félelmet, mert „a római rítus két alkalmazási formája egymást gazdagítaná”. Így felkérte a püspököket, hogy tegyék félre kétségeiket és félelmeiket, és fogadják el a szabályokat, „ügyelve arra, hogy minden békében és nyugalomban menjen végbe”, azzal az ígérettel, hogy „lehet majd megoldásokat találni” abban az esetben, ha „komoly nehézségek merülnének fel” a szabályok végrehajtása során, „miután a *motu proprio* hatályba lépett”.

Tizenhárom év elteltével utasítottam a Hittani Kongregációt, hogy terjesszen körbe egy kérdőívet a püspököknek a [Summorum Pontificum](#) *motu proprio* végrehajtásáról. A válaszok olyan helyzetet tárnak fel, amely aggaszt és elszomorít, és meggyőz a beavatkozás szükségességéről. Sajnálatos módon elődeim lelkipásztori célkitűzését – akik azt szándékozták, hogy „minden tőlük telhetőt megtegyenek annak érdekében, hogy mindazok, akikben valóban megvan az egység iránti vágy, lehetőséget találjanak arra, hogy ebben az egységben maradjanak, vagy azt újra felfedezzék” – gyakran súlyosan figyelmen kívül hagyták. A Szent II. János Pál, és még nagyobb nagylelkűséggel XVI. Benedek által kínált lehetőséget, amelynek célja az egyházi testület egységének helyreállítása volt a különböző liturgikus

érzékenységekkel rendelkező egyházi testület egységének helyreállítására, arra használták fel, hogy elmélyítsék a szakadékokat, megerősítsék az eltéréseket, és olyan nézeteltéréseket szítsanak, amelyek kárt okoznak az Egyháznak, gátolják útját, és a szakadás veszélyének teszik ki.

Ugyanakkor elszomorítanak a liturgia ünneplése során minden oldalon előforduló visszaélések. XVI. Benedekkel egyetértve sajnálatosnak tartom azt a tényt, hogy „sok helyen az új misekönyv előírásait nem tartják be az ünneplés során, sőt, azokat a kreativitás engedélyezésének vagy akár követelményének értelmezik, ami szinte elviselhetetlen torzulásokhoz vezet”. Mindazonáltal elszomorít, hogy az 1962-es *Missale Romanum* eszközként való használatát gyakran nem csupán a liturgikus reform, hanem maga a II. Vatikáni Zsinat elutasítása is jellemzi, alaptalan és tarthatatlan állításokkal azt hirdelve, hogy az elárulta a Hagyományt és az „igazi Egyházat”. Az Egyház útját a hagyomány dinamikáján belül kell látni, „amely az apostoloktól ered, és a Szentlélek segítségével halad előre az Egyházban” (DV 8). Ennek a dinamikának egy közelmúltbeli állomását a II. Vatikáni Zsinat jelentette, ahol a katolikus püspökség összegyűlt, hogy meghallgassa és megkülönböztesse a Szentlélek által az Egyház számára kijelölt utat. A Zsinatban kételkedni annyit jelent, mint kételkedni azoknak az Atyáknak a szándékaiban, akik egy ökumenikus zsinaton ünnepélyes módon, *cum Petro et sub Petro* gyakorolták kollegiális hatalmukat, és végső soron kételkedni magában a Szentlélekben is, aki az Egyházat vezeti.

Elődeim által megadott engedély módosításának célját maga a II. Vatikáni Zsinat is kiemeli. A püspökök által benyújtott *szavazatokból* egyértelműen kitűnt, hogy nagy hangsúlyt fektetnek az egész Isten népe teljes, tudatos és aktív részvételére a liturgiában, összhangban azzal, amit XII. Piusz már a liturgia megújításáról szóló [Mediator Dei](#) enciklikájában is kijelölt. A [Sacrosanctum Concilium](#) konstitúció megerősítette ezt a felhívást azzal, hogy „a liturgia megújítását és fejlesztését” tűzte ki célul, és megjelölte a reformot irányító alapelveket. Különösen kimondta, hogy ezek az alapelvek a római rítusra, valamint adott esetben más törvényes rítusokra vonatkoznak, és azt kérte, hogy „a rítusokat a szilárd hagyomány fényében gondosan vizsgálják felül, és új életerőt kapjanak, hogy megfeleljenek a mai körülményeknek és szükségleteknek”. Ezen elvek alapján megkezdődött a liturgia reformja, amelynek legmagasabb szintű kifejeződése a Római Misekönyv, amelyet VI. Pál pápa adott ki *editio typica* formában, és II. János Pál pápa dolgozott át. Ezért ki kell tartani amellest, hogy a római rítust – amelyet az évszázadok során a kor igényeihez igazodva többször is módosítottak – ne csak megőrizték, hanem „a hagyomány hű betartása mellett” meg is újítsák. Aki a liturgia korábbi formái szerint szeretne áhítattal ünnepelni, a II. Vatikáni Zsinat alapján megreformált Római Misekönyvben megtalálhatja a római rítus minden elemét, különösen a római kánont, amely

a római rítus egyik legjellegzetesebb eleme.

Döntésem utolsó oka a következő: egyre nyilvánvalóbbá válik sokak szavaiban és magatartásában az a szoros kapcsolat, amely a II. Vatikáni Zsinat előtti liturgikus könyvek szerinti ünneplés választása és az egyház, valamint intézményeinek elutasítása között fennáll, az úgynevezett „igazi egyház” nevében. Itt olyan magatartással van dolgunk, amely ellentmond a közösségnek, és táplálja a megosztó tendenciát – „Én Pálhoz tartozom; én viszont Apollóhoz tartozom; én Kéfáshoz tartozom; én Krisztushoz tartozom” –, amely ellen Pál apostol oly hevesen fellépett. Krisztus Testének egységének védelmében kénytelen vagyok visszavonni elődeim által megadott felhatalmazást. E jogosultság torz alkalmazása ellentétes azokkal a szándékokkal, amelyek a 1962-es *Missale Romanum* szerint történő szentmise-ünneplés szabadságának megadásához vezettek. Mivel „a liturgikus ünneplések nem magáncselekmények, hanem az Egyház ünnepei, amely az egység szentsége”, azokat az Egyházzal való közösségben kell végrehajtani. A II. Vatikáni Zsinat, miközben megerősítette az Egyházba való beilleszkedés külső kötelekeit – a hitvallást, a szentségeket, az úrvacsorai közösséget –, Szent Ágostonnal egyetértve kijelentette, hogy az üdvösség feltétele az, hogy az ember ne csak „testével”, hanem „szívével” is az Egyházban maradjon.

Kedves püspöktársaim! A *Sacrosanctum Concilium* kifejtette, hogy az Egyház, az „egység szentsége”, azért ilyen, mert „a püspökök hatalma alatt összegyűlt és irányított szent Nép”. [A Lumen gentium](#), miközben emlékeztet arra, hogy a római püspök „a püspökök és a hívők sokaságának egységének állandó és látható elve és alapja”, kijelenti, hogy ti, püspökök, „a helyi egyházak egységének látható elve és alapja vagytok, amelyekben és amelyeken keresztül létezik az egyetlen és igazi katolikus egyház”.

Kéréseitekre válaszul határozott döntést hozok arról, hogy hatályon kívül helyezem a jelen *Motu proprio*-t megelőző összes szabályt, utasítást, engedélyt és szokást, és kijelentem, hogy a szent VI. Pál és II. János Pál pápák által a II. Vatikáni Zsinat dekrétumainak megfelelően kihirdetett liturgikus könyvek képezik a római rítus *lex orandi*-jének egyedüli kifejeződését. Ebben a döntésben az a tény ad nekem erőt, hogy a tridenti zsinat után Szent V. Piusz is hatályon kívül helyezte mindazokat a rítusokat, amelyek nem hivatkozhattak bizonyított régiségre, és az egész latin egyház számára egyetlen *Missale Romanumot* állapított meg. Négy évszázadon át ez a Szent V. Piusz által kihirdetett *Missale Romanum* volt tehát a római rítus *lex orandi*-jének fő kifejeződése, és az Egyház egységének fenntartását szolgálta. Anélkül, hogy tagadnák e rítus méltóságát és nagyszerűségét, az ökumenikus zsinaton összegyűlt püspökök annak megreformálását kérték; szándékuk az volt, hogy „a hívek ne idegenként és néma szemlélőkként vegyenek részt a hit misztériumában, hanem a rítusok és imák teljes megértése mellett

tudatosan, áhítattal és aktívan vegyenek részt a szent cselekményben”. VI. Pál pápa, emlékeztetve arra, hogy a Római Misekönyv adaptálásának munkáját már XII. Piusz megkezdte, kijelentette, hogy a Római Misekönyvnek az ősi liturgikus források fényében végrehajtott felülvizsgálatának célja az volt, hogy az Egyház a nyelvek sokféleségében „egyetlen és azonos imát” emelhesen fel, amely kifejezi egységét. Ezt az egységet szándékozom helyreállítani a római rítusú Egyház egészében.

A II. Vatikáni Zsinat, amikor Isten népének katolicitását írta le, emlékeztetett arra, hogy „az egyházi közösségen belül” léteznek olyan helyi egyházak, amelyek saját hagyományaikkal rendelkeznek, anélkül, hogy ez sértené Péter Székének elsőbbségét, amely az egyetemes szeretetközösség élén áll, garantálja a jogos sokféleséget, és egyúttal biztosítja, hogy a helyi nem csak ne ártson az egyetemességnek, hanem mindenekelőtt azt szolgálja”. Miközben az egység szolgálatában betöltött szolgálatom gyakorlása során úgy döntök, hogy felfüggesztem elődeim által megadott jogosultságot, arra kérem Önöket, hogy osztozzanak velem ebben a terhen, mint a püspökökre jellemző, az egész Egyház iránti gondoskodásban való részvétel egyik formájában. A *motu proprio*-ban azt kívántam megerősíteni, hogy a liturgikus ünnepek szabályozása a püspökre tartozik, mint az Egyház liturgikus életének moderátorára, előmozdítójára és őrzőjére, akinek ő az egységének alapja. Rátok, mint helyi ordináriusokra, hárul a feladat, hogy egyházaitokban engedélyezzétek az 1962-es *Missale Romanum* használatát, a jelen *motu proprio* előírásainak alkalmazásával. Rátok hárul a feladat, hogy úgy járjatok el, hogy visszatérjete az ünneplés egységes formájához, és esetenként meghatározzátok azoknak a csoportoknak a helyzetét, amelyek ezzel a *Missale Romanummal* ünnepelnek.

A püspökségeitekben követendő eljárásra vonatkozó iránymutatásokat elsősorban két elv határozza meg: egyrészt gondoskodni azok javáról, akik a korábbi ünneplési formához kötődnek, és idővel vissza kell térniük a VI. Pál és II. János Pál szentek által kihirdetett római rítushoz, másrészt pedig leállítani az új személyi plébániák létrehozását, amelyek inkább az egyes papok vágyaihoz és kívánságaihoz kötődnek, mint a „szent Isten népe” valódi szükségleteihez. Ugyanakkor arra kérem Önöket, hogy ügyeljenek arra, hogy minden liturgiát illendő módon és a II. Vatikáni Zsinat után kihirdetett liturgikus könyvekhez hűen celebráljanak, anélkül, hogy olyan szokatlan elemek kerüljenek bele, amelyek könnyen visszaélésekbe torkollhatnak. A szemináriumi hallgatókat és az új papokat a misekönyv és a liturgikus könyvek előírásainak hű betartására kell képezni, amelyekben tükröződik a II. Vatikáni Zsinat által szándékolt liturgikus reform.

Rátok hívom a feltámadott Úr Szentlelkét, hogy erősítsen és szilárdítson meg benneteket az Úr által rátok bízott Isten népének szolgálatában, hogy gondoskodásotok és éberségetek az egyetlen rítus egységében is kifejezze a közösséget, amelyben megőrződik a római liturgikus

hagyomány nagy gazdagsága megőrződik.

Imádkozom értetek. Imádkozzatok értem.

FRANCISCUS

Lásd: II. Vatikáni Ökumenikus Zsinat, az Egyházzól szóló dogmatikai alkotmány „[Lumen Gentium](#)”, 1964. november 21., 23. pont, AAS 57 (1965) 27.

Lásd: Istentiszteleti Kongregáció, levél a püspöki konferenciák elnökeihez „*Quattuor abhinc annos*”, 1984. október 3.: AAS 76 (1984) 1088–1089

II. János Pál, „[Ecclesia Dei](#)” című, *motu proprio formájában* kiadott apostoli levél, 1988. július 2.: AAS 80 (1998) 1495–1498.

XVI. Benedek, [Levél a püspökökhöz a „Motu proprio data” *Summorum Pontificum* című apostoli levél közzététele alkalmából](#), amely az 1970-es reformot megelőző római liturgia használatáról szól, 2007. július 7.: AAS 99 (2007) 796.

XVI. Benedek, [levél a püspökökhöz a „Motu proprio data” *Summorum Pontificum* című apostoli levél közzététele alkalmából](#), amely a 1970-es reformot megelőző római liturgia használatáról szól, 2007. július 7.: AAS 99 (2007) 796.

XVI. Benedek, [Levél a püspökökhöz a „Motu proprio data” *Summorum Pontificum* című apostoli levél közzététele alkalmából](#), amely a 1970-es reformot megelőző római liturgia használatáról szól, 2007. július 7.: AAS 99 (2007) 797.

XVI. Benedek, „[Summorum Pontificum](#)” című, *motu proprio* kiadott apostoli levél, 2007. július 7.: AAS 99 (2007) 779.

XVI. Benedek, „[Summorum Pontificum](#)” című, *motu proprio formájában* kiadott apostoli levél, 2007. július 7.: AAS 99 (2007) 779.

XVI. Benedek, [levél a püspökökhöz a „Motu proprio data” *Summorum Pontificum* című apostoli levél közzététele alkalmából](#), amely az 1970-es reformot megelőző római liturgia használatáról szól, 2007. július 7.: AAS 99 (2007) 796.

XVI. Benedek, [Levél a püspökökhöz a „Motu proprio data” *Summorum Pontificum* című apostoli levél közzététele alkalmából](#), amely a 1970-es reformot megelőző római liturgia használatáról szól, 2007. július 7.: AAS 99 (2007) 797.

XVI. Benedek, [Levél a püspökökhöz a „Motu proprio data” *Summorum Pontificum* című apostoli levél közzététele alkalmából](#), amely a 1970-es reformot megelőző római liturgia használatáról szól, 2007. július 7.: AAS 99 (2007) 798.

XVI. Benedek, [Levél a püspökökhöz a „Motu proprio data” *Summorum Pontificum* című apostoli levél közzététele alkalmából](#), amely a 1970-es reformot megelőző római liturgia használatáról szól, 2007. július 7.: AAS 99 (2007) 797–798.

XVI. Benedek, [levél a püspökökhöz a „Motu proprio data” *Summorum Pontificum* című apostoli levél közzététele alkalmából](#), amely a 1970-es reformot megelőző római liturgia használatáról szól, 2007. július 7.: AAS 99 (2007) 796.

Vö. II. Vatikáni Ökumenikus Zsinat, [„Lumen Gentium”](#) című dogmatikai alkotmány az Egyházzól, 1964. november 21., 23. sz.: AAS 57 (1965) 27.

Vö. *Acta et Documenta Concilio Oecumenico Vaticano II apparando*, I. sorozat, II. kötet, 1960.

XII. Piusz, a szent liturgiáról szóló enciklikája [„Mediator Dei”](#), 1947. november 20.: AAS 39 (1949) 521–595.

Vö. II. Vatikáni Ökumenikus Zsinat, a szent liturgiáról szóló alkotmány [„Sacrosanctum Concilium”](#), 1963. december 4., 1., 14. pont: AAS 56 (1964) 97.104.

Vö. II. Vatikáni Ökumenikus Zsinat, a szent liturgiáról szóló konstitúció [„Sacrosanctum Concilium”](#), 1963. december 4., 3. §: AAS 56 (1964) 98.

Vö. II. Vatikáni Ökumenikus Zsinat, a szent liturgiáról szóló alkotmány [„Sacrosanctum Concilium”](#), 1963. december 4., 4. §: AAS 56 (1964) 98.

A II. Vatikáni Ökumenikus Zsinat határozata alapján megújított és VI. Pál pápa által kihirdetett Missale Romanum, tipikus kiadás, 1970.

A II. Vatikáni Szent Ökumenikus Zsinat határozata alapján megújított, VI. Pál pápa felhatalmazásával kihirdetett, II. János Pál pápa gondozásában átdolgozott Missale Romanum, második szabványos kiadás, 1975; harmadik szabványos kiadás, 2002; (javított újrányomás, 2008)

Vö. II. Vatikáni Ökumenikus Zsinat, a szent liturgiáról szóló [„Sacrosanctum Concilium”](#) alkotmány, 1963. december 4., 3. pont: AAS 56 (1964) 98.

1 Kor 1,12–13.

Vö. II. Vatikáni Ökumenikus Zsinat, a szent liturgiáról szóló alkotmány [„Sacrosanctum Concilium”](#), 1963. december 4., 26. §: AAS 56 (1964) 107.

Vö. II. Vatikáni Ökumenikus Zsinat, az Egyházzól szóló dogmatikai alkotmány [„Lumen Gentium”](#), 1964. november 21., 14. §: AAS 57 (1965) 19.

Vö. II. Vatikáni Ökumenikus Zsinat, a szent liturgiáról szóló alkotmány „

[Sacrosanctum Concilium](#)”, 1963. december 4., 6. sz.: AAS 56 (1964) 100.

[28] Vö. II. Vatikáni Ökumenikus Zsinat, az Egyházzól szóló dogmatikai alkotmány [„Lumen Gentium](#)”, 1964. november 21., 23. §: AAS 57 (1965) 27.

Vö. II. Vatikáni Ökumenikus Zsinat, a szent liturgiáról szóló alkotmány [„Sacrosanctum Concilium](#)”, 1963. december 4., 48. §: AAS 56 (1964) 113.

VI. Pál, „Missale Romanum” című apostoli konstitúció az új római misekönyvről, 1969. április 3., AAS 61 (1969) 222.

Vö. II. Vatikáni Ökumenikus Zsinat, az Egyházzól szóló dogmatikai alkotmány [„Lumen Gentium](#)”, 1964. november 21., 13. §: AAS 57 (1965) 18.

Copyright © Kommunikációs Dikasztérium